

[A. C. Mortensen.]

store Kreditinstitution brød økonomisk sammen paa Trods af solidarisk Ansvar hos Laantagerne. Dette burde være en kraftig Advarsel mod at overprioritere dansk Jord, men den synes ikke at have hjulpet det fjerneste. Blot den lille Lysning, som fremkom for Landbruget ved Gennemførelsen af det store Lovkompleks her i Rigsdagen i Foraaret, bevirkede straks en Stigning i Prisen paa Landbrugsejendommene, en Stigning fra første til andet Kvartal af 1933 paa ca. 900 Kr. pr. Tønde Hartkorn, og naar man følger lidt med, ved man, at samtidig med, at Priserne stiger, forøges Prioriteterne — Grundlaget for Prisstigningen er jo kun, at man er i Stand til at forøge Prioriteterne. Vi faar herinde, saa ofte der er Lejlighed dertil, at vide, at Landbruget kan ikke forrente de Summer, der er anbragt i det, ja, det kan ikke forrente den Værdi, som Ejendommene er ansat til ved Vurderingerne, og Landøkonomisk Driftsbureau har oplyst os om, at for 1932 kunde Landbruget kun give en Forrentning paa 2,8 pCt. af Ejendommenes Værdiansættelse. Nu ved jeg ikke, hvor paalidelig denne Statistik er, men Forholdet er utvivlsomt det, at Landbruget for Tiden ikke er i Stand til at give en rimelig Forrentning af Ejendommenes Værdiansættelse. Desuagtet sælges Landbrugsejendommene til Priser, der ligger langt over denne Ansættelse. Man forstaar, at paa den Maade er det aldrig muligt at faa rimelige Forhold inden for Landbruget. Det viser, at hele Ordningen er ganske fortvivlet, og det er min bestemte Opfattelse, at man faar ikke Orden i dansk Landbrugs Økonomi, før man gaar til at forhindre et saadant Jobberi, før man gaar til at forhindre, at dansk Jord bliver et Spekulationsobjekt, som man kan prioritere lige saa højt, det skal være. Jeg benytter derfor denne Lejlighed til at udtale Haab om, at de Overvejelser, der foretages inden for Landbokommissionen, i hvert Fald maa føre til en Begrænsning af Prioritetsretten, føre til, at man ikke faar Ret til at prioritere dansk Jord højere end dens Værdiansættelse. Videre vil det vel være umuligt at komme i Øjeblikket, men kunde man naa dertil, vilde ogsaa noget være vundet.

Hvad selve den foreliggende Sag angaar,

maa jeg komplimentere den højtærede Indenrigsminister for det udmærkede Resultat af hans Arbejde med Jydsk Landhypothekforening gennem to Aar. Man maa jo erindre, at for to Aar siden stod Jydsk Landhypothekforening over for et Sammenbrud. Der var Udsigt til Konkurs og Ruin for alle de Laantagere, der stod solidarisk ansvarlige for Gælden til Jydsk Landhypothekforening. Det er kun lykkedes at forhindre dette økonomiske Sammenbrud og denne Konkurs ved, at Indenrigsministeren ved Forhandling fik en Overenskomst i Stand mellem Obligationsejere og Laantagere, saaledes at man fik sat Foreningen under Administration uden Konkurs, og nu efter 2 Aars Forløb er man dernæst kommet saa vidt, at Foreningen kan genrejses, og at Obligationsejerne, saa vidt man kan skønne i Øjeblikket, faar sikret deres Kapital blot mod en Nedskrivning af 20 pCt. Samtidig faar Laantagerne deres Ydelse nedsat med noget over 1 pCt. aarlig af Gælden, foruden at der bliver skabt Mulighed for, at de kan faa deres Gæld omsat paa en saadan Maade, at deres Ydelse i Fremtiden kommer til at svare til den Gæld, de hæfter for i Øjeblikket. Dette vil for mange betyde en stor Lettelse i deres aarlige Ydelser. Ogsaa her gælder det som for 2 Aar siden, at det er lykkedes Ministeren ved Forhandling med Parterne at faa Tilslutning fra baade Obligationsejere og Laantagere.

Under disse Forhold vil jeg ikke antage, at der inden for Rigsdagen vil være nogen som helst Betænkelighed ved at gennemføre dette Lovforslag.

Maa jeg i denne Forbindelse henlede Opmærksomheden paa, at Forretningsudvalget for Viborg Amts Forening af Laantagere i Jydsk Landhypothekforening til Ministeren og til en Række af dette Tings Medlemmer har sendt en Skrivelse, hvori de beklager sig over, at der ved Valget af Foreningens Ledelse ikke er blevet taget tilstrækkeligt Hensyn til Laantagerne. Jeg føler mig ikke i Øjeblikket kompetent til at udtale mig om, hvorvidt der er noget berettiget i denne Beklagelse eller ej. Rent umiddelbart maa man jo synes, at Administrationen er gaaet saa godt gennem de to Aar, at de ikke skulde have nogen Grund til at beklage sig, men jeg skal ganske henstille til Indenrigsministeren, om han finder